

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Департман за филозофију
Пријемни испит 2012/2013.године
Јунски рок

Решења за тест знања

1. Настанак филозофије и науке у старој Грчкој почива на постепеној превласти *логос*-а над:
а) ратом
б) животом
ц) **митом**
2. Филозофија је један од начина осмишљавања људског опстанка. Наведите још барем два: **мит, уметност, религија.**
3. Која се филозофска дисциплина бави условима могућности, пореклом и границама људског сазнања:
а) Филозофија науке
б) Логика
ц) **Епистемологија**
4. Епистемолошка становиша се у односу на извор сазнања деле на:
а) дуализам и плурализам
б) **емпиризам и рационализам**
ц) догматизам и скептицизам
5. По Анаксимандру првобитни основ бића је:
а) априори
б) апатхе
ц) **апејрон**
6. Хераклит сматра да први принцип света (*архе*) није ништа друго до:
а) љубав и мржња
б) **борба супротности**
ц) непроменљиво у променљивом
7. Наведите основна два елемента бројева код питагорејаца:
парно и непарно

8. Основни слоган Ксенофанове филозофије гласи:
- а) Један за Све
  - б) Све је Једно
  - ц) **Једно је Све**
9. У својој филозофији Парменид говори о:
- а) путу на горе и путу на доле
  - б) тежем и лакшем путу
  - ц) **путу истине и путу мњења**
10. Зенонов парадокс *Стрела* доказује следеће:
- а) кретање је примарније од мировања
  - б) **кретање је немогуће мислити**
  - ц) кретање и мировање су исто
11. Наведите четири Емпедоклеова основна елемента:
ватра, вода, ваздух и земља
12. Према Анаксагори ред и хармонију међу хомеомеријама обезбеђује:
- а) **бесконачни и суверени ум**
  - б) неограничени и вечни логос
  - ц) бесконачно и бесмртно биће
13. Према Демокриту човек представља:
- а) **истински “свет у малом” (микрокосмос)**
  - б) јединство и борбу супротности
  - ц) бесконачно у коначном
14. Допуни Протагорин став: “Човек је мера свих ствари: оних које јесу да јесу, а оних које нису да нису”.
15. Према Горгији једина извесност састоји се у:
- а) **релативности знања**
  - б) релативности живота
  - ц) релативности времена
16. Софиста Продик ће у историји филозофије остати упамћен по:
- а) ирационалистичком тумачењу сазнања
  - б) **рационалистичком тумачењу религије**
  - ц) религиозном тумачењу политике

17. Према Сократовом схватању знање је истинито једино када је у стању да пружи ваљану дефиницију:
- а) општих места
  - б) општих појмова**
  - ц) општих феномена
18. Сократово схватање моралног деловања темељи се на ставу:
- а) Човек је мера свих ствари
  - б) Врлина је знање**
  - ц) Избегавај бол!
19. Наведите једног представника Киничке школе у античкој филозофији:
Антистен, Диоген
20. Пут до истине у Платоновом учењу представља се као:
- а) атараксија
  - б) ананке
  - ц) анамнесис**
21. Према Платону најгори облик државног уређења је:
- а) тимократија
  - б) олигархија
  - ц) тиранија**
22. Како је Аристотел поделио знање:
теоријско, практично и поетичко
23. Аристотелове категорије имају:
- а) етичко и естетичко значење
  - б) рационално и ирационално значење
  - ц) логичко и онтолошко значење**
24. Наведите четири Аристотелова почела или разлога бића:
облик, материја, почетак кретања и сврха
25. Епикур атараксију схвата као:
- а) непрестано кретање
  - б) одсуство немира**
  - ц) недостатак спокоја
26. У еманацијама кроз које пролази Једно, Плотин разликује три хипостазе (облика бића):

- а) чулно, искуствено, надискуствено
- б) ум, душа, материја**
- ц) аскеза, екстаза, катарза

27. Аутор *Исповести*, једног од најчувенијих дела средњовековне филозофије, је:

- а) Боетије
- б) Псеудо Дионисије Ареопагита
- ц) Аурелије Аугустин**

28. Главни представник исихазма је:

- а) Михаило Псел
- б) Григорије Палама**
- ц) Фотије

29. Који филозоф је на почетку модерне филозофије промовисао методу индукције:

- а) Никола Кузански
- б) Френсис Бекон**
- ц) Ђордано Бруно

30. Шта чини основ једног од основних неслагања између емпириста и рационалиста:

- а) проблем категорија
- б) проблем врлине
- ц) урођене идеје**

31. Ко је у модерној филозофији формулисао принцип довољног разлога:

- а) Спиноза
- б) Лок
- ц) Лајбниц**

32. Како Лок дели идеје према њиховом извору:
идеје сензације и идеје рефлексije

33. Целокупна Кантова “моћ сазнања” састоји се из три дела:

- а) чулност, разум, ум**
- б) теза, антитеза, синтеза
- ц) априорно, аналитичко, трансцедентно

34. Допуни Кантов категорички императив: “*Поступај само према оној максими за коју истовремено можеш хтети да постане један општи закон.*”

35. Према Хегелу филозофија представља:

- a) интуитивну рефлексију
- б) саморазумевање апсолута**
- ц) трансцеденталну аперцепцију

36. Хегелова *Филозофијај духа* састоји се из следеће тријаде:

- a) наука о бићу, наука о суштини и наука о појму
- б) уметност, религија, филозофија
- ц) субјективни дух, објективни дух, апсолутни дух**

37. Како се према Конту може класификовати целокупно људско сазнање:
теолошко, метафизичко и научно сазнање

38. Филозофска позиција Џона Дјуија назива се:

- a) волунтаризам
- б) инструментализам**
- ц) операционализам

39. Какве три врсте исказа се по Витгенштајну могу уочити у језику:
смислени, искази лишени смисла и дословно бесмислени искази

40. Шта је циљ Хајдегерове фундаменталне онтологије:

- a) критика науке
- б) деструкција метафизике**
- ц) афирмација метафизике